

Asinsvadi, diabētiskās pēdu čūlas un operācijas:

Divas vasaras prakses darbā Paula Stradiņa klīniskās universitātes slimnīcā

Jaunietim, prakses darba pieredze ir tilts starp klases telpu un īsto pasauli. Kad pirms 10 gadiem varēja viegli pavadīt piecas vasaras pēc kārtas strādājot kā latviešu nometnes audzinātājs, tagad ir spiedienu vai nu strādāt darbā, kas pelnīs lielāku naudu un palīdzēs segt universitātes izdevumus, vai strādāt praksē, kas izskatīsies izcili uz CV un atvers durvis nākotnes iespējām. Kā latviete, kas pavadīja 12 vasaras pēc kārtas latviešu vidē, es uztraucos, ka manas “latviešu vasaras” beigsies ar Gaŗezera vasaras vidusskolas absolvēšanu. Pateicoties Latviešu medicīnas fonda (LMF) jaunizveidotai stipendijai, manas rūpes nebija aktuālas - parādījās iespēja pavadīt vasaras Latvijā un iegūt vienreizēju pieredzi un ieskatu Latvijas medicīnas sistēmā.

Jau gadiem LMF uztur ciešas saites ar Latvijas ārstiem un piedāvā stipendijas, lai Latvijas ārsti varētu braukt uz Ameriku un papildināt savu medicīnisko izglītību. Konstatējot, ka ir pieprasījums latviešu studentiem no ārzemēm darīt tieši pretējo, izveidojās LMF stipendija, kas man sagādāja iespēju strādāt 2016. g. un 2017. g. vasaras prakses darbā Paula Stradiņa klīniskās universitātes slimnīcā Rīgā, asinsvadu ķirurģijas nodaļā. Prof. Daiņa Krieviņa vadībā (Mācību un zinātnes direktors Stradiņa slimnīcā un LMF prezidents Latvijā), man bija iespēja novērot pacientu vizītes un operācijas, kā arī vadīt datus klīniskiem pētījumiem un publicēt savu pirmo rakstu latviešu medicīnas žurnālā „Latvijas Ārsts”.

Kad sāku strādāt slimnīcā, mans priekšnieks Dr. Krieviņš nezināja tieši ko ar mani darīt, un es pate nezināju, kas būs mana loma nodaļā. Un tā mēs strādājām pirmo mēnesi, lēnām iemācoties, ko tieši studente no Kanādas var iegūt strādājot slimnīcā, un kā viņa var palīdzēt nodaļā. Pirmās nedēļas es pārsvarā tikai vēroju, kā ārsti nodaļā strādā. Es gāju līdz Dr. Santai Daukstei un virsmāsai Dacei Jakovickai uz pacienta vizītēm, novēroju operācijas, un sāku palīdzēt ar maziem darbiņiem, piemēram tulkošanu uz angļu valodu un anketu izpildīšanu. Drīz man bija uzticēts darbs vadot datus klīniskajiem pētījumiem, un bija iedots uzdevums uzrakstīt pārskata rakstu par diabētiskām pēdu čūlām akadēmiskam žurnālam Latvijā.

Datu vadīšana klīniskajam pētījumam VOYAGER-PAD (kurā testēja Rivaroxaban, t.i. medikamentu, kas palīdz ar atvēršanos pēc revaskularizācijas operācijām) kļuva par manu galveno darbu abu vasaru garumā. Tur manas angļu valodas prasmes bija ļoti vērtīgas, un es iztulkoju CRF lapas (“Case Report Forms”) latviešu valodā, lai ārsti tās varētu izpildīt pacienta vizītes laikā, un es varētu tās vēlāk ievadīt datora sistēmā. 2017. g. vasarā es kļuva par oficiālu pētījumu komandas darbinieci, kā “Clinical Trial Coordinator”. Šī loma ieskaitīja asistēšanu pētījuma monitoram, kas parstāvēt firmu Covance Bayer, reizi mēnesī atbrauca uz slimnīcu un apdrošināja, ka mūsu anketas bija kārtīgi izpildītas un visas sekoja pētījuma noteikumiem.

Vienlaikus es turpināju novērot Dr. Daukstes pacienta vizītes sakarā ar VOYAGER-PAD pētījumu, un lēnām dabūju iespēju arī piedalīties šajās vizītēs. No sākuma tas tikai bija mērīt asinsspiedienu pacientiem, un vēlāk iemācījos tehniku, kā mērīt potītes brahiālo indeksu. Drīz tas bija mans darbiņš katrā pacienta vizīšu laikā, un otrā vasarā, Dr. Daukste man uzticējās novadīt pacienta vizītes patstāvīgi, izpildot visas anketas, mērot potītes brahiālo indeksu un administrēt zāļu sniegšanu. Neuztraucaties - Dr. Daukste vienmēr kārtīgi pārskatīja manu darbu!

Dr. Daukste mani ļoti atbalstīja. Viņa ne tikai sagādāja iespēju novērot manu pirmo operāciju, bet arī palīdzēja rediģēt manu rakstu žurnālam. Divus gadus pēc kārtas viņa mani laipni lūdza sev līdz uz Liepājas slimnīcu, kur viņa nedēļas nogalēs strādā kā ķirurgē. Nogales pavadītas ar Dr. Dauksti bija ļoti vērtīgas, jo dabūju piedzīvot darba dienu Liepājas slimnīcā, kas bija reizē daudz mazāka un daudz modernāka (neseno remontu dēļ). Mēs pavadījām maiņas traumatoloģijas nodaļā (kur nāk cilvēki ar kaulu vai ādas ievainojumiem - angļiski, “trauma room”), neatliekamās palīdzības nodaļā (angļiski - “emergency room”) un operācijas telpā. Neatliekamās palīdzības nodaļā bija pacienti, kas smagāk cieta, tai skaitā sieviete, kurai bija smagi apdegumi, jo viņas krāsns bija sprāgusi. Māsiņas man iemācīja, kā pārsiet brūces. Traumatoloģijā iemācījos, kā ģipses ir uzliktas, un mēģināju saprast, kā lasīt rentgenus. Šovasar operācijas telpā pirmo reizi nomazgājos (“scrubbed in”) un “asistēju” operācijā (man bija uzdots ļoti svarīgs darbs - turēt pacienta kāju!). Es arī dabūju piedzīvot operācijas telpas tradīciju (vēl neesmu pārlicināta, vai šitā arī notiek ASV un Kanādā...): jo es biju “piedalījusies” manā pirmā operācijā, operācijas māsiņa noleja ledus ūdeni lejā pa manu muguru!

Pieredze strādājot slimnīcā ir ārkārtīgi vērtīga jebkuram studentam, kas cer būt pieņemts medicīnas skolā, vai arī vienalga kādā profesionālā darba vidē. Darbs slimnīcā pierāda, ka tu esi centīgs, motivēts, un ka tu spēj strādāt gan komandā, gan viens pats. Paldies Prof. Dainim Krieviņam, Latviešu Medicīnas Fondam, Dr. Aleksandram Kalniņam un Stradiņa slimnīcas asinsvadu ķirurgijas nodaļai par šo vienreizējo pieredzi.